

Dosyć trucia!

Bezprecedensowe zanieczyszczenie rzeki Odry trującymi substancjami doprowadziło do katastrofy ekologicznej o zasięgu znacząco ponadlokalnym, w tej chwili przybierającej wymiar międzynarodowy. Wstrząsające obrazy milionów ginących ryb poruszyły mieszkańców województw dolnośląskiego i lubuskiego. Skala długotrwałego zniszczenia ekosystemu rzeki może być jednak znacznie poważniejsza.

Wobec sytuacji kryzysowej zawiodły służby państwowe, w tym zarządzające rzekami Wody Polskie. Działania podjęto zdecydowanie zbyt późno i w niewystarczający sposób. Zawiódł system oceny jakości wód - służby rozpoczęły analizy z dużym opóźnieniem. Zabrakło ostrzeżeń do mieszkańców o katastrofie, która stwarza również zagrożenie dla życia i zdrowia ludzi. To obywatele i organizacje pozarządowe – w tym dużej mierze stowarzyszenia wędkarskie przejęły rolę sprawnie działającego Państwa, wdrażając swoim nakładem działania naprawcze. To kolejny przykład chaotycznej i niewydolnej działalności instytucji odpowiedzialnych na dobrostan wód w Polsce.

Polskie organizacje ekologiczne skupione w Międzynarodowej Koalicji Czas na Odrę! od początku zidentyfikowania problemu apelują o działania, nagłaśniają problem, pomagają w usuwaniu skutków, zbierają dokumentację próbek wód, osadów oraz zatrutych zwierząt. W chwili obecnej składamy doniesienie do prokuratury o możliwości popełnienia przestępstwa przeciw środowisku, które spowodowało zniszczenia w świecie zwierząt w znacznych rozmiarach. Za takie przestępstwo grozi do 5 lat więzienia.

Koalicja Czas na Odrę! wzywa władze polskie i polskie instytucje odpowiedzialne za gospodarkę wodną i ochronę środowiska do podjęcia natychmiastowych działań zmierzających do znalezienia winnych - zarówno zanieczyszczeniu rzeki, jak i zaniechaniom w akcji ostrzegawczej i ratunkowej. Konieczne jest przeciwdziałanie podobnym sytuacjom w przyszłości poprzez usprawnienie bieżącego systemu monitoringu jakości wód, wczesnego ostrzegania mieszkańców oraz koordynację działań i jasny podział odpowiedzialności. Niezbędnym krokiem powinno być uruchomienie na dużą skalę programów renaturyzacji rzek. Naturalne rzeki i ich doliny mają nie tylko znaczącą rolę w ochronie przeciw powodziom i suszom, ale również zwiększają zdolność do oczyszczania wody oraz szanse na przetrwanie organizmów wodnych w przypadku skażenia chemicznego. Sprawa ta powinna być także przedmiotem dogłębnej analizy przez Międzynarodową Komisję Ochrony Odry przed Zanieczyszczeniem (www.mkoo.pl).